

ORIENTERINGSNOTAT

Til: Alver formannskap – møte 10.06.2021

Frå: Rådmannen

Dato: 03.06.21

Tema: Status breiband i Alver kommune

Oppsummering

- Alver kommune har to pågåande utbyggingar og har også søknad inne om ny utbygging.
- Når desse er på plass, er dekningsgrad for breiband (> 30Mb/s) på over 95 %.
- Framleis litt uklarheit m.o.t. bortfall av kopartråden (innan 2022), men alt tyder på at verknoten blir liten.

Bakteppe

Breiband er eit omgrep som har hatt varierende innhald. Per dato er breiband definert av Nkom ([Norsk kommunikasjonsmyndigheit](#)) som nedlastingshastigheit på 30 megabit per sekund (Mb/s) eller meir. Dei fleste husstandar vel abonnement på mellom 50 og 300 Mb/s synkron (like opplastings- og nedlastingskapasitet).

Breiband blir levert på ulike teknologiar i Alver kommune

- Satellitt (tilgjengeleg for alle, men lite brukt ut frå pris og kvalitet).
- Radio-løysingar (t.d. mobildata frå Telenor) der abonnenten mottek oppkopling mot radiosendar som helst skal vere synleg frå lokasjonen.
- Kopartråd - fasttelefonliner som Telenor vil fjerne innan utgangen av 2022 og erstatte med 4G (eller nokon stader 5G) radioløysing
- Fiber, som heilt klart er innbyggjarane sitt førsteval

Marknaden

Etterspurnaden etter breiband har auka sterkt dei siste 20 åra. Frå å ha vore eit tilbod til verksemder med spesielle behov (og nokre teknologi-nerdar) er breiband no sett på som naudsynt i nær alle verksemder, heimar og til dels fritidsbustader ettersom både offentlege og private tenester baserer seg på slik teknologi. Digitaliseringa er sterkt aukande, og pågåande pandemi har styrka denne utviklinga kraftig.

Våre innbyggjarar føretrekker fiber, både ut frå pris, kapasitet og stabilitet. Leverandørane som er aktive i Alver kommune er Telenor, Bergen Fiber og NettStar.

Leverandørane vil gjerne byggje ut breiband i områder med høg innbyggjar-tettleik, ettersom dette gjev privatøkonomisk gevinst. I meir glisgrendte strøk vil gjennomsnittskostnaden per abonnent auke, og utbygging vil ikkje skje utan anleggsbidrag frå offentlig sektor. Breiband har så høg samfunnsøkonomisk gevinst at vi ser oss tent med å gje slike anleggsbidrag.

Det vert gjerne sett av beløp på statsbudsjettet til slike føremål, og midlane vert fordelt frå fylkeskommunen (dei overtok forvaltningsansvaret frå Nkom i 2020) etter søknader frå kommunane. Eigenandel frå kommunane er gjerne på mellom 25 % og 40 % av samla anleggsbidrag. Tildelingane –

som femner verksemdar og bustader - er i hovudsak gjort etter kriteriet «anleggsbidrag per husstand» (m.a.o. flest mogleg abonnentar for bidraget).

Leverandørane tek normalt med seg fritidsbustader i området, sjølv om avtala med kommunen ikkje gjeld desse.

Breiband i kommunane Radøy, Meland og Lindås

I 2016 hadde kommunane Radøy, Meland og Lindås vesentleg lågare breibanddekning (> 30/5) enn landet elles, men fiberdekninga (synkrone liner >50/50, >100/100 – truleg næringsføremål) var den gang faktisk høgare enn landsgjennomsnittet. Tabellen under syner situasjonen i Lindås 2016:

	>2/0,25	>4/0,5	>12/0,8	>25/5	>30/5	>50/10	>100/10	>50/50	>100/100
Norge totalt	95 %	94 %	87 %	80 %	79 %	75 %	73 %	40 %	39 %
Hordaland	97 %	96 %	88 %	80 %	78 %	73 %	70 %	40 %	37 %
Lindås	98 %	98 %	59 %	49 %	47 %	44 %	42 %	41 %	41 %

Både Radøy, Meland og Lindås kommune har gjennomført fleire utbyggingar med anleggsbidrag. Innleiingsvis (fram til 2014) var det gjerne ulike radioløysingar som ble valt. Breiband var den gang definert som nedlasting 3 Mb/s.

Etter 2014 er det fiberteknologi som dominerer.

- Radøy: Tilskot frå Nkom til Radøy i 2015 der Telenor bygde ut nær full dekning med fiber i Radøy kommune.
- Meland: Tilskot frå Nkom i 2015 og 2017. Sistnemnde utbygging vart forseinka av rettslege tvistemål, men avtalar vart signert med Bergen Fiber og NettStar januar 2020 og utbygging sett i verk same sommar.
- Lindås: Tilskot frå Nkom i 2016 og 2019. Førstnemnde gjekk til Telenor, Bergen Fiber og NettStar, medan 2019-konkurransen vart tildelt NettStar januar 2021.

Utbyggingsprosjekta frå Radøy 2015, Meland 2015 og Lindås 2016 var stort sett slutførte innan samanslåinga til Alver. Breibanddekninga var begynt å bli akseptabel, men det var stor usikkerheit m.h.t. verknad av Telenor si sanering av kopartråden.

Sanering av kopartråden

Telenor kunngjorde i slutten av januar i 2019 at selskapet har vedteke å legge ned koparnettet innan utgangen av 2022 og erstatte dette med fiber- og mobilbaserte løysingar. I praksis vert det mobilbasert i Alver.

Over 30 % av husstandane Lindås kommune har vore breibandskunder via Telenor si kopartråd. Vi har ikkje hatt tilgang til kundelister, og det har vore usikkerheit knytt til kor stort breibandbortfall kopartråd-saneringa ville medføre. Nyleg mottatt informasjon syner at dei gjennomførte breibands-utbyggingane har redusert problemstillinga i betydeleg grad.

Per i dag er det nær 1000 husstandar i Alver kommune som nyttar kopartråden til breiband (xDSL), men mange av desse har truleg fiberløysing i nærområdet.

Dette vil bli gjenstand for nærare vurdering saman med detaljert vurdering av dei relativt grove dekningskarta som er tilgjengelege.

Sentral navn	aktive dsl-kunder
ALVERMARKA	26
ALVERSTRAUMEN NY RSU	47
BØVÅGEN	35
FLATØY RSU	4
FREKHAUG	72
HJARTÅS RSU	2
HJELMÅS	49
HUNDVIN	56
ISDAL	59
JUVIKSTØLEN	38
KNARVIK MONTØRBASE	56
KÅRBØ	
LINDÅS	45
MANGER	64
MELAND	138
MYKING	63
MYKSVOLL	12
OSTEREIDET	29
REVSJARD RSU	
ROMARHEIM	
ROSSLAND	115
SEIM LINDÅS	42
SLETTA	11
SÆBØVÅGEN	11
VELANDSNES	
VÅGSEIDE DSLAM	23
Sum	997

Breiband i Alver kommune

Alver kommune overtok dei pågåande prosjekta. I praksis var dette 2019-tildelinga i Lindås kommune og 2017-tildelinga i Meland kommune. Både 2017- og 2019-tildelinga er forventa fullført innan utgangen av 2021.

Meland 2017

Stad	Bu-eininger
Landsvik-Skjelanger	131
Espetveit/Ådland	92
Io	75
Håtuft/Grasdal	74
Fosse	86
Eikeland	26
Erstad/Bjørndalen	50
Sjurdalen	3
	537

Lindås 2019

Område	Bu-eininger
Ryland-Fløksand-Skintveit	34
Åsebø	14
Bjørndalsvatnet	14

Remme	22
Erstadvjellet-Håland	36
Åse	9
Fiskest-Seimsvatnet	72
Eikangervåg	3
Svindalsvegen	5
Åsgård	9
Vikanes-VetleUrdal	10
Dyrkolbotn (Inkl Stussdal)	5
Sundsbø	8
Keilen	53
Spjotøy	8
Spjeldneset	12
Veråsvegen	11
	325

Alver 2021

Alver kommune har søkt Vestland fylkeskommune om tilskott til vidare utbygging, og svar er forventa i september i år. Søknaden frå Alver var derfor berre på kr 685.000, som saman med eigenandel frå kommunen (40 %) gjev ei samla anleggsbidrag på kr 1.185.000.

I førebuing til søknaden vart det klart at breibandarbeidet hittil har gjort fiberbasert breiband tilgjengeleg for dei aller fleste bustader og verksemder i kommunen, og at bortfall av kopartråden ikkje førar til vesentleg dårlegare dekning. Søknaden femner derfor berre 20 bu-einingar og 5 verksemder. Adressene er godt spreidd i kommunen, og utbygging vil heretter neppe skje i større areal, men heller på einskild-adresser mellom dei allereie utbygde areala. Felles for gjenståande utbygging er høg gjennomsnittskostnad.

Anslaget er at dersom desse einingane får tilstrekkeleg tilbod, har Alver kommune over 95 % dekning.

Alver - vidare satsing

Uavhengig av framtidige tilskot, vil vidare utbygging i Alver kommune truleg vere best egna gjennom ein kommunal/fylkeskommunal ordning der einskildpersonar og verksemder kan søke om tilskot til sin utbygging. Kommunal anbudsutlysing på einskild-adresser synast lite effektivt.

Som nemnt vil verknaden av kopartråd-saneringa bli gjenstand for nærare vurdering, saman med detaljert vurdering av dei relativt grovkorna dekningskarta som er tilgjengelege. Om dette i sum inneber behov for ytterlegare tiltak er p.t. ikkje heilt klart.

Alle framtidige næringsareal og bustadfelt bør som eit minimum leggje til rette for distribusjon av fiberkablar frå eit hensiktsmessig nodepunkt og ut til dei aktuelle bygningane. Best er det at utbyggjar handsamar breiband på line med straum, vatn og avløp.